

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Středočeský inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Poděbrady, Na Valech 45, okres Nymburk

Na Valech 45, 290 01 Poděbrady

Identifikátor školy: 600 050 688

Termín konání komplexní inspekce: 5. - 12. prosinec 2001

Čj.	034 159/01-2161
Signatura	kc6cv103

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní školu v Poděbradech, Na Valech 45, navštěvuje v letošním školním roce 740 žáků, z nichž 67 má diagnostikovány vývojové poruchy učení. Průměrný počet žáků ve třídě je 23. Pedagogický sbor tvoří celkem 46 stálých pracovníků. V současné době končí v jedné třídě 5. ročníku rozšířená výuka hudební výchovy (učební plán schválený MŠMT ČR pod čj. 21969/96-22; dle tohoto programu se bude vyučovat příští školní rok ještě v jedné třídě dnešního 4. ročníku), ve dvou třídách 9. ročníku pak rozšířená výuka jazyků (učební plán schválený MŠMT ČR pod čj. 16333/96-22-21). Ve všech ostatních třídách se vyučuje podle vzdělávacího programu Základní škola. Výuka probíhá v budově pavilonového typu 20 let staré. Součástí školy jsou školní družina a školní klub. Školní jídelna, nacházející se v budově školy, je samostatným subjektem. 1. února 1993 se škola stala právnickou osobou s příspěvkovou formou hospodaření.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ

Český jazyk

Časová dotace předmětu český jazyk odpovídá schválenému učebnímu plánu. Předmětu je věnován dostatečný prostor ve všech ročnících. Dílčí nedostatky byly zaznamenány v plnění učebních osnov. V loňském školním roce nebyly ve 4. a 5. ročníku respektovány učební osnovy vzdělávacího programu Základní škola včetně úprav a doplňků tím, že ve třídách IV. A, B, C bylo nad rámec učebních osnov probíráno učivo Skupiny bě/bje, vě/vje, pě, mě/mně, Slova jednoznačná a mnohoznačná a učivo Slovesné způsoby - tato témata byla úpravami a doplňky k osnovám přesunuta do 5. ročníku. Stejná situace byla zaznamenána i v letošním školním roce. Zápisy v třídních knihách dokladují, že totéž učivo bylo vyučováno i letos. Ve všech třídách 5. ročníku bylo v loňském školním roce probíráno nad rámec učebních osnov učivo Druhy a skloňování číslovek, které je úpravami a doplňky k osnovám rovněž přesunuto do vyššího ročníku. Členění učiva, jeho rozdělení na mluvnicí, stylistiku a literární výchovu, případně čtení a psaní, je jinak v souladu s osnovami zvoleného vzdělávacího programu. Garantem kontinuity výuky českého jazyka ve škole jsou především metodické sdružení pro 1. stupeň a předmětová komise českého jazyka na 2. stupni. Stanovené výukové cíle jsou v souladu se standardem vzdělání a odpovídají aktuálnímu stavu tříd. Bezprostřední příprava učitelů na výuku byla promyšlená, učitelé byli na hodiny dobře připraveni. Vyučující jsou informováni o žácích se specifickými poruchami učení a chování a ve většině sledovaných hodin s těmito žáky pracovali.

Ve škole vyučuje český jazyk celkem 25 učitelů (z nichž osm na 2. stupni). Z tohoto počtu jich 18 má úplnou odbornou i pedagogickou způsobilost pro výuku českého jazyka na příslušném stupni základní školy, pět učitelů má odbornou způsobilost pro výuku jiných předmětů, dvě učitelky nemají jak pedagogickou, tak odbornou způsobilost.

Škola má dostatek vhodných prostor pro výuku. Sledované hodiny probíhaly zpravidla v kmenových učebnách. Všechny jsou vybaveny novým, případně nadstandardně udržovaným nábytkem, jsou vhodně upraveny a uzpůsobeny pro výuku včetně doplnění nástěnnými tabulemi orientovanými na výuku českého jazyka. Učebny jsou v dostatečné míře vybaveny audiovizuální technikou, další je k dispozici v odborných pracovnách. Psychohygienické podmínky odpovídaly běžným požadavkům - třídy měly dostatek světla, byly větrány. Využití vhodných učebních pomůcek včetně audiovizuální techniky bylo zaznamenáno téměř ve všech

hodinách. Při výuce se rovněž často pracovalo s videoprogramy a magnetofonovými záznamy. K dispozici je i dobře vybavená počítačová učebna; ve sledovaných hodinách ale počítačů využito nebylo.

Struktura sledovaných hodin odpovídala věku žáků i výukovým cílům. Organizační pokyny byly jasné, srozumitelné a přiměřené věku žáků. Věkové zvláštnosti a specifické podmínky ve třídách byly zpravidla respektovány. Množství informací, jejich sled a výběr byly přiměřené. Učitelé obvykle navazovali na předchozí znalosti a dovednosti žáků a zejména při opakování vytvářeli předpoklady pro další práci, např. opakování se zřetelem k nově probíranému tématu. Vyučovací metody byly rozmanité a pestré. Ve výuce českého jazyka na obou stupních dominovaly především činnostní prvky, žáci převážně pracovali samostatně nebo ve skupinách. Učitelé je zapojovali do výuky prostřednictvím efektivní kooperace ve skupinách. V dostatečné míře bylo využíváno učebnic a dalších doplňujících textů (pracovní listy, stručná mluvnice, slovník spisovné češtiny, pravidla českého pravopisu apod.). Individuální potřeby žáků byly většinou zohledňovány, rovněž tak bylo pracováno se žáky se specifickými poruchami učení a chování. Dostatečný prostor byl věnován relaxaci a oddechu (na 1. stupni pohybové aktivity, na 2. stupni zejména střídání různých činností). Vyučovací čas byl ve většině hodin využit efektivně. V některých hodinách ale chyběla závěrečná shrnující a hodnotící část hodiny.

V úvodu sledovaných hodin byli žáci zpravidla vhodně motivováni, v průběhu jednotlivých hodin se motivace objevovala hlavně na 1. stupni. Učivo bylo vhodně aktualizováno, uplatňovány byly také mezipředmětové vztahy. Hodnocení bylo převážně verbální a kladné, pouze v některých hodinách učitelky žáky klasifikovaly známkou. Hodnocení výkonů žáků bylo zpravidla objektivní a řádně zdůvodněné. Žáci měli možnost hodnotit výkony svých spolužáků nebo výkony vlastní. Závěrečné zhodnocení hodin, případně individuálních výkonů žáků v některých hodinách chybělo, nebo se na něj dostalo až po zazvonění. Větší rozsah a účinnost mělo na 1. stupni.

Žáci respektovali dohodnutá pravidla, vyučující nemuseli řešit žádné zásadní problémy s chováním a kázní žáků. Děti s učiteli komunikovaly s důvěrou a otevřeně. Verbální projev učitelů (kultura řeči, spisovné vyjadřování) byl kultivovaný, rovněž žáci byli vedeni k odpovídající kultuře mluveného projevu. Ve sledovaných hodinách byla značná pozornost věnována i rozvoji komunikativních kompetencí žáků. Děti projevovaly většinou pozitivní vztah k vzdělávání.

Plánování a příprava jsou na velmi dobré úrovni. Dílčí problémy byly zaznamenány v dodržování učebních osnov, zejména v loňském školním roce. Personální podmínky pro výuku českého jazyka jsou velmi dobré, materiální a psychohygienické podmínky taktéž. Organizace, formy a struktura sledovaných hodin byly hodnoceny jako velmi dobré, stejně tak motivace a hodnocení. Rovněž oblast interakce a komunikace měla velmi dobrou úroveň.

Celkově je výuka předmětu český jazyk hodnocena jako velmi dobrá.

Cizí jazyky

Ve škole se vyučuje dvěma cizím jazykům - anglickému a německému. Rozšířená výuka jazyků ve třídách IX. D a IX. E již v letošním školním roce končí. Žáci 7. - 9. ročníku navštěvují ještě předmět konverzace v anglickém jazyku, žáci 9. ročníku konverzaci v německém jazyku, dětem nejnižších ročníků je určen kroužek anglického jazyka. Týdenní hodinová dotace ve všech ročnících odpovídá učebnímu plánu. Časově-tematické plány má vypracovány každý vyučující. Ty spolu s činností obou předmětových komisí a jednotnými řadami učebnic

garantují, že členění učiva do jednotlivých ročníků je v souladu s učebními osnovami. Bezprostřední příprava učitelů na výuku byla pečlivá a promyšlená.

Předmětu vyučuje celkem devět učitelů a učitelek. Tři jsou odborně a pedagogicky způsobilí k výuce, neboť vystudovali cizí jazyk formou vysokoškolského studia. Ostatní jsou jen pedagogicky způsobilí. Dva z nich absolvovali dlouhodobé kurzy (JASPEX a INTEX), zbývající čtyři pak různé kurzy nižší úrovně.

Jedna jazyková pracovna ve velké škole nemůže pokrýt požadavky; rozvrh je však většinou sestaven tak, že každá skupina se do této specializované pracovny dostane jednou týdně. Osm z jedenácti sledovaných hodin probíhalo v učebnách, které nejsou k výuce cizích jazyků vybaveny. Třídy však byly převážně působivě a esteticky upravené - výzdoba většinou podtrhovala adventní atmosféru; jazykové zaměření učeben však v těchto učebnách nebylo patrné. S různými obrázky, kartičkami, nástěnnými tabulemi, tabulemi, barevnými křídami a dalšími pomůckami se pracovalo v dostatečné míře. V osmi hodinách byly použity magnetofonové nahrávky s originálním textem. Za zmínku stojí i fakt, že např. každý žák třídy IV. C má doma k dispozici kazetu s nahrávkami v anglickém jazyce, již využívá k přípravě. Se slovníky se pracovalo jen ve dvou hodinách (z toho v jedné používali žáci převážně vlastní slovníky), s počítači či cizojazyčnými časopisy ani v jedné hodině. Záznamy v pracovně informatiky však dokládají, že počítače jsou při výuce často využívány.

Psychohygienické zásady byly dodržovány ve všech sledovaných hodinách. Třídy byly správně osvětlené (vzhledem ke zbytečně staženým žaluziím však mělo být v posledních hodinách využíváno už pouze denní světlo), často větrané, relaxační prvky (zpěv, hry, výuka na koberci, volný pohyb dětí po třídě apod.) byly uplatněny ve většině hodin. Hodiny cizích jazyků jsou vhodně zařazeny do rozvrhu, jen osm hodin se vyučuje pátou hodinu. Zásadám správného rozvrhu odporuje pouze výuka anglického jazyka ve třídě IX. B - vyučuje se ve třech po sobě následujících dnech.

Struktura hodin byla pestrá, odpovídala převážně věku žáků a výukovým cílům. Efektivita výuky však byla snížena převažující frontální prací bez vnitřní diferenciací. Skupinové vyučování či práce dvojic byly zařazeny jen ve třech hodinách - přitom např. ve třech případech byl počet přítomných žáků vyšší než 20.

Ve většině hodin byl jasně stanoven cíl hodiny - úvodní motivace tak byla vesměs zdařilá. Naopak - na závěrečné zhodnocení práce většinou nezbyl čas. Silný motivační účinek měla např. Dylanova píseň (včetně jejího aktuálního protiválečného obsahu), zpívaná v hodině anglického jazyka v 7. ročníku. Hodnocení klasifikací bylo použito pouze ve dvou případech. Namátkovou kontrolou žákovských knížek ve všech hodinách však byl zjištěn dostatek známek (nejméně čtyři). Rezervy jsou v opravách písemných projevů žáků - ty jsou opravovány zřídka, navíc ani oprava žáky samotnými není často vyžadována. Motivující jsou pobyty žáků v zahraničí - např. loňský zájezd do Londýna (s ubytováním v rodinách, což umožňuje poznat životní styl navštívené země a současně i větší komunikaci v anglickém jazyce) se letos bude opakovat, stejně tak i zájezd do Rakouska.

Dovednost a schopnost vést rozhovor v cizím jazyku a souvisle hovořit v rámci běžných situací zvládá zatím jen málo žáků. Konverzační dovednosti měly jednoznačně (a logicky) nejvyšší úroveň v hodině anglického jazyka v 9. ročníku. Pozitivní byla snaha některých vyučujících hovořit v maximální míře cizím jazykem.

Většina sledovaných oblastí měla velmi dobrou úroveň, pouze dvě (organizace, formy a metody; interakce a komunikace) byly průměrné.

Výuku anglického a německého jazyka lze proto hodnotit jako velmi dobrou.

Dějepis, vlastivěda

Časová dotace i členění učiva do jednotlivých ročníků v obou předmětech odpovídaly učebnímu plánu. Porušení osnov bylo zjištěno v předmětu vlastivěda - v loňském školním roce nebylo ve 4. a 5. ročníku vyučováno téma Výchova ke zdraví. Kontinuitu výuky zajišťují časově-tematické plány učitelů a činnost dvou metodických orgánů - metodického sdružení učitelů 1. stupně a předmětové komise (dějepis, občanská a rodinná výchova). Příprava všech vyučujících na hodiny byla hodnocena jako velmi dobrá, plánování (vzhledem k výše uvedeným nedostatkům v plnění osnov) jako průměrné.

Ze sedmi učitelek a učitelů, u nichž byly hospitace provedeny, vyhovují požadavku odborné a pedagogické způsobilosti tři, stejný počet splňuje požadavek pedagogické způsobilosti. Jedna učitelka 1. stupně má středoškolské vzdělání a teprve v letošním školním roce dokončí požadované vysokoškolské studium.

Výuka všech osmi hodin probíhala v kmenových učebnách. Odborná pracovna dějepisu není zřízena, takže se vyučovalo v učebnách, jež svým zaměřením nejsou vhodné k výuce tohoto předmětu. Učebny 1. stupně již tradičně působily velmi esteticky, ve všech hodinách se pracovalo s běžnými didaktickými pomůckami - nástěnnou mapou, malými mapami či atlasy, ve dvou hodinách byly k dispozici i ukázky doplňující literatury (např. publikace o Terezínu a o Napoleonovi). V hodině dějepisu v 7. ročníku byl použit diapojektor, jiné audiovizuální pomůcky či počítače nebyly k dispozici.

Psychohygienické podmínky lze hodnotit jako velmi dobré - ve všech hodinách bylo větráno, světelné podmínky vyhovovaly, rovněž relaxace byla zařazena ve většině hodin (markantní byla např. činnost žáků IV. A na koberci). Zařazení hodin do rozvrhu neodporuje psychohygienickým zásadám.

V použitých formách a metodách zaujaly především dvě hodiny vlastivědy (jedna částečným projektovým vyučováním, jedna referáty žáků, jež vznikly samostatným vyhledáním informací z internetu) a hodina dějepisu ve třídě VII. B, pro niž byla typická samostatná skupinová práce žáků. Referáty žáků zazněly i v hodině dějepisu ve třídě VI. B. Jinak se pracovalo vesměs klasickými metodami - výklad (především) či řízený rozhovor s žáky. Snaha po problémovém vyučování obvykle ztroskotávala na menší aktivitě žáků.

Úvod většiny hodin se vyznačoval vstupní motivací, závěrečné zhodnocení práce vyučujícími buď zcela chybělo, nebo bylo vzhledem k časové tísní velmi stručné. V jedné hodině dějepisu (VII. B) byla klasifikována samostatná skupinová práce, v hodině vlastivědy (V. D) i práce dětí u mapy. Jinak učitelky a učitelé používali verbální hodnocení včetně častých slovních pochval. Hodnocení práce žáky samotnými se neobjevilo,

Vztahy mezi žáky a učiteli byly přátelské. Prostor pro vyjádření vlastního názoru byl dostatečný především v hodinách, v nichž byly zaznamenány referáty či skupinové a projektové vyučování (dějepis v VII. B, vlastivěda ve třídě V. C). V ostatních hodinách byly komunikativní dovednosti většinou jen průměrné či slabší. Ne vždy správně položená otázka dávala žákům možnost k delší a souvislejší komunikaci. Výuka byla poměrně často vedena v obecné češtině, rovněž nespisovná mluva žáků byla tolerována.

Dvě ze sledovaných oblastí (příprava na vyučování a psychohygienické podmínky) měly velmi dobrou úroveň, ve všech ostatních (plánování; materiální podmínky; organizace, formy a metody; motivace a hodnocení; interakce a komunikace) byla negativa a pozitivita téměř v rovnováze.

Celkově měla výuka obou společenskovědních předmětů průměrnou úroveň.

Občanská výchova

Časová dotace předmětu odpovídá schválenému učebnímu plánu. Občanské výchově je věnována jedna hodina týdně. Odchytky v plnění osnov nebyly zaznamenány. Členění učiva do jednotlivých ročníků je v souladu se zvoleným vzdělávacím programem. Bezprostřední příprava na výuku byla zodpovědná, učitelky byly na hodiny připraveny.

Předmětu vyučují čtyři učitelé, všichni jsou odborně i pedagogicky způsobilí k výuce.

Většina sledovaných hodin probíhala v kmenových učebnách. V několika hodinách byla využita specializovaná pracovna pro občanskou a rodinnou výchovu, jež svým vybavením a výzdobou vyhovuje požadavkům na výuku obou předmětů. K dispozici je i počítačová pracovna. Žáci používají učebnice z ucelené řady pro všechny ročníky. Učebních pomůcek škola vlastní dostatek. Ve sledovaných hodinách byl využit zejména zpětný projektor, s počítači se nepracovalo ani v jedné hodině.

Třídy jsou prostorné, byly dostatečně osvětlené a větrané.

Struktura sledovaných hodin zpravidla odpovídala věku žáků i výukovým cílům. Organizační pokyny byly srozumitelné a přiměřené. V části hodin ale chyběl závěr a shrnutí probíraného tématu. Použité vyučovací metody byly rozmanité, převládaly především činnosti žáků jak ve skupinách, tak samostatná práce. Vyučující využívali také řízený rozhovor. Individuální potřeby žáků byly zpravidla respektovány. Prostor pro samostatné aktivní učení byl vzhledem k použitým metodám odpovídající. V hodinách bylo rovněž využíváno mezipředmětových souvislostí. Škola připravuje a realizuje zejména v kooperaci s předmětem informatika řadu projektů a širších referátů, jež mají pěknou grafickou úpravu.

Motivace byla využívána především ve vstupní, úvodní části hodiny. Učitelé se snažili aktualizovat výuku prostřednictvím životních zkušeností žáků. Převládalo verbální hodnocení, zpravidla kladné. Klasifikace známkou nebyla zaznamenána. Žákům bylo umožněno hodnotit práci spolužáků i svou vlastní činnost.

Zásadní problémy s kázní a chováním dětí zaznamenány nebyly. Žáci s učitelkami komunikovali otevřeně a s důvěrou. Komunikativní schopnosti byly rozvíjeny zejména prostřednictvím řízeného rozhovoru, do kterého se zapojovala zpravidla velká část třídy.

Plánování a příprava sledované výuky byly na velmi dobré úrovni. Personální podmínky pro výuku občanské výchovy jsou vynikající, materiální a psychohygienické podmínky velmi dobré. Také v dalších oblastech (organizace, formy a metody; motivace a hodnocení, interakce a komunikace) převládala výrazně pozitivní zjištění.

Celkově byla výuka předmětu občanská výchova hodnocena jako velmi dobrá.

Matematika

Výuka matematiky byla sledována pouze na 2. stupni. Individuální příprava vyučujících na jednotlivé hodiny vychází z podmínek školy a rámcově zpracovaných tematických plánů. Plány jsou svým obsahem v souladu s učebními osnovami. Forma jejich zpracování je volnější, bez určení časových dotací jednotlivým okruhům vyučované látky. Podle individuality jednotlivých učitelek se časově-tematické plány liší i v paralelních třídách stejného ročníku.

Škola nemá odbornou učebnou matematiky. Výuka probíhá v běžných třídách pro předmět nepodnětných. Pokud by vyučující chtěli využívat audiovizuální nebo vizuální techniku, museli by ji po rozlehlém areálu školy přenášet. Vybavení kabinetů pomůckami je standardní v podobě do roku 1991. Od té doby nebyly podle inventárního soupisu pomůcky dále doplňovány. Škola nedisponuje např. kvalitními kalkulačkami.

Jen jedna vyučující není odborně i pedagogicky způsobilá k výuce předmětu.

Plánování a příprava výuky jsou průměrné, personální i psychohygienické podmínky velmi dobré, materiální podmínky mají citelně slabá místa.

Některé z vyučujících podle probírané látky a podle potřeby střídají frontální výuku s prací se skupinami žáků. Kvalita sledovaných hodin byla rozdílná. V průběhu velmi dobrých hodin se vyučujícím dařilo žáky zaujmout, podchytit a udržet jejich pozornost. Snaha o adresnou aktivizaci a případnou diferenciaci úkolů zadávaných žákům byla patrná. To se povedlo především v málo početných třídách. V méně efektivních hodinách převládala obecná aktivizace bez výrazné aktivity vyučujících, žáci pracovali zájmově. Především ve výkladových hodinách nebyla výuka podporována vizuálně, často se pracovalo jen s křídou a tabulí. Např. zpětný projektor či audiovizuální technika k demonstraci látky nebyly použity ani jednou. Počítačová učebna nebyla v letošním školním roce k výuce matematiky vůbec využita. V důsledku neobnovování pomůcek nemají žáci možnost získat určité kompetence, např. výpočet a určování hodnot goniometrických funkcí na kalkulátoru. V polovině sledovaných hodin byla probraná látka shrnuta a zopakována v závěru hodiny. Organizace, metody a formy výuky měly ve sledovaných hodinách negativa i pozitiva v rovnováze.

Domácí úlohy jsou zadávány všem žákům povinně s četností jedenkrát týdně. Vyučující vždy na začátku hodiny stanoví cíl výuky. V průběhu hodin jsou žáci některými vyučujícími motivováni hodnocením průběžné aktivity. Kontrolou čtvrtletních prací bylo zjištěno, že podrobná analýza neúspěšnosti žáků v jednotlivých jevech není vyučujícími zpracovávána. Pro další práci s dílčími výsledky vzdělávání postačují dosažené průměry známek. Počty známek a kvalita hodnocení za určité časové období je přiměřená. Motivace a hodnocení žáků jsou velmi dobré.

Ve většině hodin byla určující dominantní role učitelky. Žáci reagovali často jen holou větou. Přestože žáci některých tříd jsou zvyklí na skupinovou práci, výraznější komunikativní projevy nebyly zaznamenány. Vztahy žáků a vyučujících jsou bezproblémové. V interakci a komunikaci jsou negativa a pozitiva v rovnováze.

Výuka předmětu je celkově průměrná.

Informatika - volitelný předmět

Informatika je vyučována jako volitelný předmět v 7. - 9. ročníku, navštěvují ho všichni žáci vždy jednu hodinu týdně, další jedna hodina je věnována jinému volitelnému předmětu z další nabídky. Pro předmět jsou vypracovány časově-tematické plány, které vycházejí z osnov předmětů informatika a práce s počítačem vzdělávacího programu Základní škola. V rámci možností a odborných kompetencí učitelů byly do tříletého plánu práce zapracovány tematické celky tak, aby žáci získali po absolvování školy základní uživatelské dovednosti včetně práce s textovými informacemi, vyhledávání informací a metod přenosu informací. Aktuální obsah výuky z těchto plánů vycházel. Příprava na vyučování byla velmi dobrá.

Pro výuku informatiky se škole dosud nepodařilo získat učitele s odbornou a pedagogickou způsobilostí; výuka je i přesto zajištěna poměrně kvalitně. Vyučující se individuálně připravovali v různých kurzech, případně získali dostatečné odborné kompetence při absolvování vysoké školy. K výuce jsou pozitivně motivováni. Na výuce se podílejí celkem čtyři učitelé (dva s pedagogickým vzděláním, jedna je absolventkou VŠE, jedna ČVUT). Vzhledem k rozvrhovým možnostem byla výuka sledována pouze u tří učitelek.

Informatice se vyučuje v moderně vybavené pracovně. Celkem 14 počítačů s procesorem Pentium je zapojených v síti, jeden počítač slouží jako centrální. Pracovna je vzhledem ke svým technickým a estetickým charakteristikám velmi podnětným prostředím. Mimo počítačů je také

vybavena třemi tiskárnami, kopírkou, scannerem, videorekordérem. Centrální počítač má zvukovou kartu. K výuce dalších předmětů je v inventáři školy celkem více než 90 výukových programů. Vhodné umístění počítačů umožňuje učitelům mít dobrý přehled o práci jednotlivých žáků. Škola je napojena k internetové síti. Pro zefektivnění výuky ve skupinách s větším počtem žáků v učebně chybí pracovní místa mimo počítačová pracoviště. Prostorové podmínky by zřízení těchto pracovních míst umožnily.

Složení žáků v jednotlivých skupinách je, z hlediska úrovně dovednosti v práci s počítačem, velmi různorodé (začátečníci, mírně pokročilí, pokročilí). V 7. ročníku je vyučovací jednotkou jedna vyučovací hodina, ve vyšších ročnících se vyučuje ve dvouhodinových blocích jednou za dva týdny. Ve dvouhodinových blocích je dodržována přestávka, v níž je přerušována práce s počítačem. Žáci pracují zpravidla ve dvojicích a v přímé práci s počítačem se střídají. Ve sledovaných hodinách chyběla jakákoliv pohybová relaxace.

Zhlédnutá výuka měla výrazně činnostní charakter. V 7. ročníku se žáci učili aktivně pracovat s textem a upravovat ho. V 8. a 9. ročníku, s rozdílnou mírou náročnosti na zpracování, byly využívány dosud získané dovednosti při tvorbě kalendářů na rok 2002. Práce byly pojaty jako projektové práce všech žáků ročníku. Využívána byla dostupná počítačová grafika, pomocí scanneru byly vkládány obrázky, které žáci vytvořili v hodinách výtvarné výchovy, internet posloužil jako zdroj inspirace pro vkládání různých pořekadel, pranostik a pod. V 7. ročníku výrazně chyběla vnitřní diferenciacce pracovních skupin, práce byla organizována tak, aby vyhovovala začátečníkům. Pro ostatní žáky, zběhlé v uživatelských dovednostech, byla vyučovací hodina spíše ztrátou času. Ve vyšších ročnících rozdíly mezi žáky téměř vymizely. Ti měli více možností individuálně volit pracovní postup. Práce ve dvojicích či individuální činnost je evidentně zaujala. Pro skupinovou práci byla dána jasná pravidla kooperace.

Žáci projevovali k výuce převážně pozitivní vztah (s výjimkou 7. ročníku, důvod již byl uveden výše). Samotná práce s počítačem je pro většinu žáků trvale motivačním činitelem. Praktický charakter práce (pěkné výstupy ve formě měsíčních listů kalendáře) rovněž napomáhal jako aktivizující faktor. Hodnocení vyučujících bylo průběžné, vstřícné a tolerantní. Bylo pro žáky zdrojem informací o dalších možných postupech.

Komunikace mezi učiteli a žáky byla přátelská, učitelky vítaly alternativní postupy.

Přestože je personální zajištění výuky informatiky (vzhledem k legislativním požadavkům) pouze vyhovující, byla úroveň všech sledovaných jevů hodnocena jako nadprůměrná. Dílčí nedostatky se objevily zejména v organizaci výuky 7. ročníku.

Blok předmětů přírodopis, přírodověda a prvouka

Všem sledovaným předmětům je věnována časová dotace odpovídající schválenému učebnímu plánu. Bezprostřední příprava na vyučování byla na velmi dobré úrovni. Předložené tematické plány učiva korespondují s učebními osnovami zvoleného vzdělávacího programu. Kontrolou třídních knih školního roku 2000/2001 bylo v předmětu přírodověda zjištěno porušení osnov - téma Výchova ke zdraví nebylo začleněno do výuky 4. a 5. ročníku

Z vyučujících hospitovaných předmětů pouze jedna učitelka, studující poslední ročník učitelství pro 1. stupeň základní školy, nesplňuje kvalifikační předpoklady, což kvalitu výuky nesnižuje.

Odborná pracovna přírodopisu spolu s přilehlým kabinetem je standardně vybavena. Přírodověda s prvoukou se vyučují v kmenových učebnách 1. stupně. Téměř všechny navštívené hodiny se vyznačovaly zařazením dostatečného množství názorných pomůcek. Žáci tak pracovali se vzorky přírodnin, s demonstračním materiálem (naklíčená semena luskovin, nerosty) a lupou, s učebnicemi i pracovními sešity. K dispozici byly nástěnné obrazy fauny

a flóry, encyklopedické publikace, atlasy nerostů, hornin či živočichů a rostlinné soubory. Převážně efektivním způsobem byla využívána tabule (jednoduché nákresy apod.). Zpestřením výkladu bylo použití audiovizuální techniky (videosekvence o významu stromů).

Učebny skýtají svou čistotou, upraveností, povětšinou novým nábytkem i výzdobou vlastními pracemi žáků podnětné prostředí k výuce. Pozitivním zjištěním navštívených hodin bylo samozřejmě respektování psychohygienických potřeb žáků vkládáním relaxačních chviliek i pestrostí výuky. Rovněž rozvrh je vhodně strukturován. Výjimku v tomto představují hodiny přírodopisu ve třídách VII. A, VII. B a VIII. A, řazené v rozvrhu dva dny po sobě.

Jednoznačně pozitivní zjištění ve všech devíti sledovaných hodinách představuje preference činnostní výuky se zaměřením na pozorování, sledování, zjišťování a vyhledávání informací. Samozřejmostí je samostatná práce žáků ve skupinách či dvojicích, vycházející ze zásady názornosti a přiměřenosti. Čtyřikrát bylo zaznamenáno využití mezipředmětových vztahů. U tří z devíti hospitovaných hodin se vyučující dostali do časové tísně, což se projevilo např. chybějícím stručným shrnutím nového učiva či nedostatečnou instruktáží.

Vstupní motivaci zajišťovalo úvodní sdělení náplně práce a výukových cílů a frontálním způsobem či skupinově provedené zopakování učiva i ověřování vědomostí. Průběžně učitelé žáky stimulovali využitím jejich zkušeností a znalostí, návazností výuky, participací na zápisu učiva, vzájemným hodnocením výsledků skupinové práce nebo pochvalou. Dbali o jejich rovnoměrné zapojení do výuky. I když klasifikaci použili pouze ve třech případech (z toho jednou nebyla sdělena), četnost známek v žákovských knížkách je dostatečná. Příkladným způsobem motivovala vyučující třídy II. A včetně závěrečného sebehodnocení práce samotnými žáky. Závěrečné zhodnocení práce často chybělo, většinou z časových důvodů.

Úroveň spolupráce mezi učiteli a žáky se odvíjí od vzájemného respektování a je postavena na oboustranné důvěře. Komunikativní dovednosti žáků vyučující rozvíjejí tím, že poskytují dostatečný prostor k prezentaci jejich myšlenek a dbají na souvislejší projev. Pouze výjimečně se učitelé uchýlovali k používání nespisovných forem jazyka.

V plánování a přípravě výuky byla negativa a pozitiva téměř v rovnováze. Personální, materiální a psychohygienické podmínky, stejně jako organizace, formy a metody výuky či motivace a hodnocení i interakce a komunikace měly velmi dobrou úroveň.

Výuka bloku předmětů přírodopis, přírodověda a prvouka byla hodnocena velmi dobře.

Fyzika

Časová dotace odpovídá realizovanému vzdělávacímu programu (6. - 8. ročník - dvě hodiny týdně, v 9. ročníku jednohodinová dotace). V dlouhodobém plánování nebyly zaznamenány žádné nedostatky. Plánování učiva do jednotlivých ročníků odpovídá přidělené hodinové dotaci, významná pozornost je věnována konání laboratorních prací. Podle záznamů v třídních knihách bylo zařazováno také rozšiřující učivo. Přiměřenost a reálnost rozšíření vzhledem ke složení tříd však nelze zpětně zcela objektivně posoudit, kritiku si však v této souvislosti zaslouží frontální postupy bez vnitřní diferenciací. Aktuální příprava učitelek byla svědomitá. V některých hodinách však bylo patrné, že se omezila jen na obsahovou a materiální složku, nebyla promyšlena do všech souvislostí také metodicky.

Žádná ze tří učitelek nespĺňuje všechny požadované podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Dvě jsou učitelkami jiných blízkých předmětů (matematika), třetí je absolventkou vysoké školy bez pedagogického zaměření a dokončuje poslední ročník doplňkového pedagogického studia. V základní škole učí teprve první rok. Tyto skutečnosti úroveň některých sledovaných jevů negativně ovlivňovaly, v hodnocení byl poměrně široký rozptyl od

vynikající až po pouze vyhovující úroveň.

Výuka probíhá v odborné pracovní fyziky, která po rekonstrukci má velmi dobrou úroveň. Prostorové podmínky jsou vynikající, prostředí podnětné, některé možnosti učebny však zůstaly nevyužity (prázdné prosklené úložné prostory). Speciální vybavení (elektrorozvody, rozvody vody) vyhovuje. V pracovní je umístěna také didaktická technika (zpětný projektor, videorekordér). Výzdoba je funkční, nástěnné materiály jsou buď výstupem z některých samostatných prací žáků, nebo informativními pomůckami. Škola má dostatek běžných pomůcek (zejména demonstračních), žakovské experimentování lze proto organizovat v požadovaném rozsahu. K dispozici jsou výukové programy pro práci s počítačem.

Psychohygienické podmínky prostředí jsou velmi dobré, při výuce bylo zpravidla pamatováno i na psychohygienu práce. Pozitivně působilo zařazování některých praktických činností (např. měření objemů v 6. ročníku).

Sledované vyučovací hodiny měly zpravidla klasickou strukturu - úvodní opakování či procvičování učiva, výklad nové látky, teoretické či aplikační cvičení, závěr. Ve všech hodinách bylo učivo interpretováno věcně správně, přiměřeně byla užívána odborná terminologie. Výuka byla vedena nejčastěji frontálními metodami, výklad byl zpravidla jen předanou informací. Jen v jedné z hodin byl veden heuristický rozhovor učitelky se žáky, který navazoval na jejich dosavadní poznatky a praktické zkušenosti. Žáci v této hodině s přiměřenou podporou učitelky hledali různé zákonitosti, formulovali nové pojmy, zobecňovali. Prakticky prováděná činnost žáků (měření objemu pevného tělesa nepravidelného tvaru) měla také frontální charakter, žáci pracovali podle striktního návodu, přestože téma vybízelo k problémovému přístupu. Prováděná praktická činnost nabízela mnoho dalších příležitostí (diskusi o různých postupech, o přesnosti měření, o výběru optimálního měřidla apod.), které zůstaly nevyužity, podobně jako didaktická technika.

Motivace byla v některých hodinách podceňena. Právě v úrovni tohoto sledovaného jevu sehrála významnou roli nezkušenost a bezradnost nekvalifikované učitelky. Zejména chybělo pozitivní zvyšování sebevědomí a užití motivačních výzev, podporujících vzájemnou součinnost. V jiných hodinách však v různé míře motivace vstupní, průběžná i závěrečná přirozeně fungovala. Výchozí znalosti žáků byly ověřovány metodou rozhovoru, teoretickými (např. převody jednotek) či praktickými cvičeními (např. odčítání objemů na stupnicích různých odměrných válců). Ve sledovaných hodinách nebyli žáci zkoušeni, hodnocení probíhalo průběžně, nejčastěji verbálně. Poměrně často byla užívána pochvala. Někteří žáci získali dobrou známku za aktivní práci a její správné výsledky v závěru hodiny. Často byly žákům zdůrazňovány nedostatky, ale chyběla analýza chyby a vyhledání její příčiny.

Úroveň spolupráce a komunikace mezi žáky navzájem a mezi žáky a učitelkami měla průměrnou úroveň. Menší pozornost byla věnována úrovni písemného projevu, na úpravu žakovských písemností některé z učitelek rezignovaly.

Plánování a příprava výuky vzhledem k podmínkám ve škole a realizovanému vzdělávacímu programu měly průměrnou úroveň. Pouze vyhovující jsou personální podmínky, průměrné bylo materiálně-technické zajištění výuky. Jako nadprůměrné byly hodnoceny podmínky psychohygienické. Účelnost organizace, forem a metod výuky, účinnost motivace a způsob hodnocení žáků ve vyučovacím procesu, úroveň interakce a komunikace byly hodnoceny jako průměrné.

Ve sledované výuce fyziky byla pozitiva a nedostatky zhruba v rovnováze.

Chemie

Chemii jsou věnovány vždy dvě hodiny týdně. Učivo je přiměřeně a je rozčleněno do obou ročníků. Nebylo zjištěno porušení učebních osnov. Aktuální příprava na výuku byla po všech stránkách velmi dobrá.

Personálně je výuka chemie zajištěna vynikajícím způsobem, obě učitelky splňují předepsané podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Jejich výkon ve zhlédnutých hodinách byl vyrovnaný, velmi dobrý. Obě pamatují na další sebevzdělávání v oboru, jedna pracuje jako okresní metodička chemie.

Materiální podmínky pro výuku jsou nadprůměrné. K výuce slouží kvalitně vybavená odborná pracovna. Vybavení pomůckami umožňuje provádět demonstrační i žákovské pokusy v žádoucím rozsahu. Ve třídě je umístěna také didaktická technika (počítač s výukovými programy, zpětný projektor s příslušenstvím, videorekordér). Trojmístné žákovské lavice jsou vybaveny rozvodem vody, před rekonstrukcí je rozvod plynu.

Psychohygienické podmínky prostředí jsou velmi dobré. Úprava odborné pracovny je pro práci žáků podnětná. Výzdoba je funkční, využity jsou výstupy z různých projektů, které žáci zpracovávali, a různé další nástěnné materiály, jež slouží při výuce (informativní pomůcky, aktuální zajímavosti). Práce v hodinách žáky zatěžovala přiměřeně, při práci učitelky zohledňovaly osobní tempo jednotlivců. Výuka byla metodicky pestrá, teoreticky náročnější úkoly byly vyvažovány aktualizací učiva a praktickými poznámkami o jeho využití.

Do výuky byly funkčně zařazovány prvky přímého i induktivního vyučování. Výklad měl zpravidla formu rozhovoru, v němž se učitelky opíraly o praktické zkušenosti žáků a jejich předchozí poznatky. Žáci se aktivně podíleli na vyhledávání informací o nových tématech (pomocí počítače, v listinných materiálech a v odborné literatuře). Opakování navazovalo na probrané učivo, otázky kladené žákům byly srozumitelné, vyžadovány byly jasné, stručné, ale širší odpovědi. Velmi dobře byla didakticky zvládnuta práce se zpětným projektorem, při činnostech žáků byl využit i výukový počítačový program. Zařazována byla teoretická i aplikační cvičení. Důraz byl kladen na to, aby žáci novému učivu na konci hodiny porozuměli.

Žákům byl sdělen cíl a smysl vyučovací hodiny, úvod byl většinou motivační. V průběhu celé výuky většina žáků pracovala se zájmem a se zaujetím. Závěr vyučovacích hodin zpravidla sloužil k souhrnnému zopakování probíraného či procvičovaného učiva, nové poznatky byly začleňovány do struktury poznatků předcházejících. Ve sledovaných hodinách nebyli žáci zkoušeni a klasifikováni, hodnocení probíhalo průběžně, nejčastěji formou pochvaly či korekce chyby. S chybou bylo nakládáno jako s pozitivním jevem, z něhož je třeba se poučit. Žákům byla dána příležitost podílet se na hodnocení formou sebehodnocení či vzájemného hodnocení. Podle záznamů v žákovských knížkách jsou děti klasifikovány s dostatečnou četností a prověřování jejich znalostí a vědomostí probíhá různými formami, zejména ústní, písemnou a činnostní.

Žáci byli při výuce většinou ukázněni, aktivně spolupracovali. Bylo zřejmé, že mezi učitelkami a žáky vládnu velmi dobré vztahy, které podporují příznivou atmosféru při výuce. Při skupinové práci bylo patrné, že žáci ovládají pravidla spolupráce a chování při kooperativních činnostech. Obě učitelky drobnější projevy nekázně zvládaly v klidu a přiměřenými prostředky. Žáci byli vyzýváni k formulování svých osobních názorů (např. ekologické diskuse). Méně se jim dařilo zaujmout své spolužáky prezentací vlastních prací (tzv. projekty a referáty).

Ve výuce chemie byla ve všech sledovaných jevech zaznamenána výrazná převaha pozitivních zjištění, proto byla její úroveň hodnocena jako velmi dobrá.

Hudební výchova

Časová dotace předmětu je v souladu se schváleným učebním plánem školy. Ve dvou třídách (IV. B, V. B) probíhá rozšířená výuka předmětu. Vypracované tematické plány odpovídají učebním osnovám příslušného vzdělávacího programu. Aktuální příprava na výuku je na velmi dobré úrovni.

Z vyučujících pouze jedna nesplňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti (absolventka vyšší odborné školy, dálkově studující učitelství pro 1. stupeň základní školy).

Dvě odborné pracovny, obě účelně zařízené (soubory orffovských melodických a rytmických nástrojů, audiovizuální technika, klavír, keyboard Casio, obrazové a textové materiály, notové osnovy, zpěvníky aj.), představují kvalitní učební prostředí. Pozadu nezůstávají ani některé kmenové učebny, vesměs vybavené potřebnými instrumenty a pomůckami. Nástrojový doprovod při nácviu nové nebo prohlubování dříve osvojené písně byl zařazován všemi vyučujícími, přičemž v některých hodinách zněla vedle klavíru či keyboardu i kytara. Až na jedinou výjimku měla ve výuce své nezastupitelné místo pestrá škála rytmických nástrojů. Nechyběly ani melodické nástroje (zobcové flétny, metalofony), efektivně se používala audiovizuální technika (poslechové skladby, hudební hádanky) i učebnice.

V hospitovaných hodinách vyučující respektovali a dodržovali psychohygienické zásady. Společným rysem výuky předmětu je její výrazné relaxační zaměření.

Návaznost učiva na předchozí látku zajišťovaly učitelky především zopakováním dříve nacvičených písní a předchozího učiva či pokračováním v nácviu nové písně. Aktivizující formy výuky se střídáním metod práce (dechová, hlasová i sluchová průprava se zaměřením na dynamiku projevu a kontrast, sborový zpěv s doprovodem nebo á cappella, výrazná rytmizace a dramatizace textů písní, práce s notovou osnovou a hudebními značkami aj.) dominovaly. Přestože v míře efektivit zvolených metodických postupů existují mezi jednotlivými vyučujícími rozdíly, byly aktivita žáků a jejich zájem o výuku v průběhu hodiny (především na 1. stupni) zajištěny. Mezi negativa patří absence sólového zpěvu i lidového dvojhlasu. V jednom případě inspekce zaznamenala chybné odpočítání písně (píseň ve 3/4 taktu byla uvedena na čtyři doby).

V úvodu hodiny učitelé vhodným způsobem žáky motivovali - např. prostřednictvím hudebního pozdravu, navozením správné atmosféry poslechem renesančních a barokních skladeb, hudebně-pohybovými aktivitami či nenásilnou rytmizací. V jejím průběhu pak často a opakovaně žáky chválili. K dalším stimulačním atributům se řadí účelné využití ostinata, zapojení žáků do melodických doprovodů i jejich participace na výběru písní. Ne všechny hodiny obsahovaly i závěrečné zhodnocení práce žáků. Vynikajícím způsobem motivovaly žáky v průběhu výuky učitelky tříd IV. B a V. B.

Až na výjimku se vzájemná spolupráce vyučujících s žáky vyznačovala bezprostředností, vstřícností a oboustranným respektováním. Základem komunikativních dovedností učitelů je jejich kultivovaný projev a schopnost předkládání srozumitelných pokynů s nenásilným zapojením výchovných aspektů výuky. Bez větších problémů získali žáky ke spolupráci a poskytovali jim dostatek prostoru pro vnímání hudby a její prožívání. Registrovány byly projevy mírné nekázně (manipulace s rytmickými nástroji v pauzách mezi písněmi).

Personální podmínky jsou vynikající. Všechny ostatní oblasti, tj. plánování a příprava výuky, materiální a psychohygienické podmínky, organizace, formy a metody výuky, motivace a hodnocení i interakce a komunikace jsou velmi dobré.

Výuka hudební výchovy měla nadprůměrnou až spíše nadprůměrnou úroveň.

Tělesná výchova

Předmět byl sledován pouze na 2. stupni. Vyučující mají zpracovány formální tématické plány, které většinou obsahují názvy kapitol osnov tělesné výchovy. Výuka není plánována cíleně, nejsou plánovány počty hodin věnovaných nácviku jednotlivých sportovních disciplín. Vlastní příprava sledovaných hodin nevycházela ze systematicky plánované činnosti, byla individuálně odlišná s menším či větším promyšlením náplně a stavby hodiny. Plánování a příprava mají citelně slabá místa.

Škola disponuje dvěma prostornými tělocvičnami a hřištěm v areálu školy. Vybavení cvičebními pomůckami, náradím a náčiním je standardní, umožňuje kvalitně vést učební proces.

Výuka je zajišťována pouze z 35% pedagogicky a odborně způsobilou učitelkou. Ostatní hodiny byly vyučovány odborně nezpůsobilými vyučujícími.

Materiální a psychohygienické podmínky jsou velmi dobré, personální podmínky jsou nevyhovující.

Kvalita výuky ve sledovaných hodinách byla rozdílná. Převážně u odborně nezpůsobilých vyučujících se projevovaly výrazné nedostatky v organizaci a v metodickém vedení žáků. Absentovaly důsledné opravy chyb a názorné ukázky přesně zvládnutého pohybu či herních činností jednotlivce. Žáci mají minimální možnost získat základní pohybové dovednosti v takovém rozsahu, aby na ně mohli navazovat. K nácviku herních kombinací se vzhledem k individuálním nedostatkům nemohou dostat. Organizace, formy a metody výuky měly ve sledovaných hodinách citelně slabá místa.

Vyučující se snaží hodnotit žáky vždy vzhledem k jejich individuálním schopnostem. V krátké úvodní části hodiny jsou žáci většinou seznámeni s obsahem výuky. V závěru dochází ke zhodnocení průběhu hodiny. Četnosti klasifikace je přiměřená. Odborná a organizační nejistota některých vyučujících způsobuje hlavně u žáků vyšších ročníků živelnost pohybového projevu a nekázeň. Hodnocení žáků je velmi dobré. Motivace, komunikace a interakce jsou průměrné.

Výuka ve sledovaných hodinách měla citelně slabá místa.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání ve sledované oblasti

Hospitace a sledování 14 povinných předmětů (z celkových 18 předmětů učebního plánu) a jednoho volitelného ukázaly poměrně vyváženou úroveň výuky - deset předmětů bylo hodnoceno jako velmi dobrých, průměrně byl hodnocen pouze blok společenskovedních předmětů (dějepis a vlastivěda), matematika a fyzika. Nejslabší kvalitu - pouze vyhovující - měla výuka tělesné výchovy, do níž se promítla především nízká odbornost vyučujících. Z jednotlivých sledovaných jevů vidí školní inspektoři (ale i vedení školy, jak vyplývá z tzv. dotazníku před inspekci) největší nedostatky ve dvou okruzích - organizaci, formách a metodách výuky a interakci a komunikaci. Kladem jsou především dva aspekty - rozšířené projektové vyučování, popsané podrobněji v kapitole Organizování, a práce se žáky se specifickými poruchami učení.

Celkově měla kvalita vzdělávacího procesu nadprůměrnou až spíše nadprůměrnou úroveň.

HODNOCENÍ PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ

Plánování

Od ledna 1999 pracuje škola podle dlouhodobé Vzdělávací koncepce, zpracované pro období od 1. ledna 1999 do 31. prosince 2002. Byla vytvořena na základě analýzy, uskutečněné v průběhu roku 1998. Ředitel se rovněž zabýval finančními možnostmi - vycházel z dosavadních zkušeností z čerpání státní dotace a finančních prostředků na provoz. Byly stanoveny prioritní úkoly pro čtyřleté období v šesti základních oblastech: organizace výchovně vzdělávacího procesu, materiální zabezpečení, personální zabezpečení, vzdělávání pedagogů, spolupráce s rodiči, hodnocení výsledků výchovně vzdělávacího procesu. Stanovil rozvahu pro finanční zajištění nutných materiálních výdajů, zejména oprav a údržby, a na základě reálných úvah byl vytvořen plán rozvoje školy v materiálně-technické oblasti. Při plánování ředitel vycházel také z podkladů, které mu poskytli jednotliví pracovníci nebo jeho poradní orgány (plány různých školních i mimoškolních aktivit, plány projektů apod.). Na vzniku koncepce se částečně podílel i Žákovský parlament; sběr připomínek a požadavků od žáků si zajistil sám ředitel.

Na dlouhodobé záměry přesvědčivě navazují plány práce na jednotlivé školní roky, rámcové měsíční plány a velmi podrobné týdenní plány. Do těchto plánů se konkrétně promítají obecně stanovené cíle, jsou v nich stanoveny jasné termíny, odpovědnost osob, plánovány jsou i kontrolní úkony (kdy kontrola proběhne, na jaký výstup se zaměří a pod.).

V dlouhodobém plánování byla částečně opomenuta oblast výchovného poradenství, v níž se pracuje pouze podle harmonogramu každoročně se opakujících činností. Zejména však nebylo postupováno v souladu s obecně závazným právním předpisem při personálním zajišťování této oblasti a řešení aktuální situace zůstalo prozatím bez dlouhodobějšího výhledu. Přesto však toto opomenutí nemá zásadně negativní vliv na práci školy v této oblasti.

Školní družina a školní klub pracují podle vlastních plánů práce (viz Další významná zjištění).

Od letošního školního roku škola realizuje ve všech ročnících vzdělávací program Základní škola. Ve dvou třídách 9. ročníku postupně dokončují školní docházku žáci, pro které byl učební plán přizpůsoben plánu pro třídy s rozšířenou výukou jazyků, jedna třída 4. a jedna třída 5. ročníku se učí podle plánů upravených pro rozšířenou výuku hudební výchovy. Útlum rozšířené výuky cizích jazyků byl plánován (zejména z personálních důvodů), nové třídy s rozšířenou výukou hudební výchovy škola neotvírá, protože o ně není ze strany rodičů budoucích žáků větší zájem. Ještě před několika lety se škola profilovala jako škola s prvky tzv. Jenského plánu, jenž se realizoval v několika třídách 1. stupně. Tato profilace však rovněž skončila. Úpravy učebních plánů jsou provedeny v povoleném rámci.

Základní učební plán je od 7. ročníku doplněn dvěma hodinami volitelných předmětů. Vzhledem k velkému zájmu prochází každý žák tříletým kurzem informatiky a další volitelný předmět si vybírá z poměrně široké nabídky. Realizují se ty nejžádanější - např. v 7. ročníku čtyři, v 8. a 9. ročníku pět volitelných předmětů. Jako nepovinný předmět je vyučován sborový zpěv. Při škole působí dětský pěvecký sbor Kvítek. Děti 1. stupně mohou navštěvovat také několik zájmových kroužků, všichni žáci školy kroužky práce s počítačem. Pro integrované žáky jsou vypracovány individuální vzdělávací plány, které respektují doporučení odborných pracovníků.

Kvalita, rozsah a účelnost plánování vzhledem k podmínkám a velikosti školy byly hodnoceny jako nadprůměrné.

Organizování

Organizační struktura umožňuje účinné řízení školy. Kompetence tříčlenného vedení, provoz školy a činnost administrativního a správního charakteru přesně určuje a vymezuje Organizační řád, platný od 1. 9. 2001. Vedení školy využívá mj. i metodického sdružení učitelů 1. stupně a celkem 12 předmětových komisí, s jejichž vedoucími spolupracuje. V pedagogické oblasti, resp. jejím organizování, si vedení školy počíná podstatně úspěšněji než v oblasti ekonomické.

Informace pro veřejnost, vyplývající ze zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, jsou k dispozici na panelu v chodbě školy. Další sdělení jsou podávána formou tzv. informačního odpoledne (způsob třídních schůzek), jež se koná třikrát v roce. Rodiče se navíc mohou kdykoli zeptat na prospěch či chování svých dětí. Propagace školy na veřejnosti se děje např. formou prezentace žákovských prací ve městě (mj. na kolonádě), především je ale škola propagována na různých soutěžích a olympiádách v rámci okresu - několik prvních míst v loňském školním roce (např. vítězství v okresním kole ve florbalu, košíkové, plavání apod., atletickém Poháru rozhlasu, ale i vítězství v recitačních soutěžích, sólovém a sborovém zpěvu atd.) svědčí o dobré práci školy. Své místo a tradici si získal i Sborník slohových prací žáků ZŠ, časté exkurze (např. výstava informačních technologií Invex Brno, historické exkurze do Prahy), tzv. estetický kurz žáků 9. ročníku v Itálii, zájezdy do pražských divadel v rámci Klubu mladého diváka, kulturní programy pro rodiče apod. Jen v době inspekce se uskutečnilo množství dalších aktivit, např. den otevřených dveří - Cesta předvánoční školou, adventní koncert pěveckého sboru Kvítek (ten v loňském školním roce uskutečnil 16 vystoupení ve škole, městě ale i mimo město Poděbrady), vánoční setkání rodičů a dětí ze školního klubu aj. Mimořádná byla i předvánoční výzdoba školy. Kontakt s rodiči, otevření se veřejnosti patří mezi priority v oblasti organizování.

Všechna potřebná sdělení pedagogickým pracovníkům jsou předávána písemnou formou (např. Plán školní činnosti v týdnu od 3. 12. do 7. 12. 2001) či formou elektronické pošty (každý kabinet je propojen s vedením školy prostřednictvím počítačové sítě), na pedagogických radách či provozních poradách.

Významnou roli ve výuce sehrává tzv. projektové vyučování - např. jen v loňském školním roce se uskutečnilo přes 160 projektů ve většině předmětů. Projekty jsou organizovány většinou v jednotlivých třídách, či v ročnících, nikoli už v rámci 1. či 2. stupně školy. Mnohá témata jsou velmi aktuální - např. Evropská unie, světová náboženství apod. Projektové vyučování pokračuje i v letošním školním roce. Také témata letošního roku (Zdravý životní styl, - nebezpečí návykových látek, Kyselé deště, Životní prostředí, Evropa - EU, Po stopách Bohumila Hrabala aj.) svědčí o pestrém a širokém záběru na jednotlivé oblasti života, především však o „evropském“ a ekologickém zaměření. Na zdravý životní styl a ekologii je i v tomto školním roce kladen důraz. Toto zaměření na ekologickou výchovu se stalo již tradicí školy. Ve škole pracuje tzv. ekologické centrum.

Dobrou úroveň má péče o žáky se specifickými poruchami učení. Je evidováno celkem 68 žáků se specifickými poruchami učení a chování, tedy devět procent všech žáků školy. Všichni mají vypracovány individuální plány a určeny tzv. konzultanty, kteří s žáky individuálně pracují. Na základě žádosti zákonných zástupců jsou někteří žáci hodnoceni slovně. Ve sledovaných hodinách (převážně ve výuce jazyků) byla patrná individuální práce s těmito žáky. S údaji z pedagogicko-psychologické poradny učitelé pracují. V loňském školním a jedna porada zaměřena na hodnocení a klasifikaci žáků s poruchami, do školy dochází a s učiteli spolupracuje i odbornice v této oblasti.

Minimální preventivní program navazuje na předcházející, prevence těchto jevů je zapracována do jednotlivých předmětů. Prioritou je práce s problémovými a sociálně handicapovanými žáky.

Důraz je kladen na prevenci, tj. využití volného času dětí.

Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků klade akcent na žáky se specifickými poruchami učení a chování (včetně videotréninku). Součástí vzdělávání jsou i vzájemné hospitace mezi jednotlivými učiteli (viz kapitola Vedení a motivování pracovníků).

Výroční zpráva je zpracována vyčerpávajícím způsobem a poskytuje dostatek informací o činnosti školy i jejím hospodaření.

Spolupráce školy s orgány státní správy a samosprávy je dobrá. Největšími stavebními akcemi poslední doby byly rekonstrukce sociálního zařízení v celé budově, v lednu bude otevřena druhá počítačová pracovna, další rekonstrukce (např. jídelny, tělocvičny), jak vyplývá z Plánu práce školní činnosti 2001/2002, se chystají.

Některé nedostatky v organizaci (např. řády odborných pracoven neschválené ředitelem školy) byly v průběhu inspekce operativně odstraněny.

Organizování je hodnoceno jako velmi dobré.

Vedení a motivování pracovníků

Operativní řízení navazuje na plánování a zejména na kontrolu jednotlivých činností. Ředitel školy upřednostňuje demokratický styl řízení, iniciativním pracovníkům vytváří dobré pracovní podmínky pro uplatnění vlastní tvořivosti, dobrých nápadů i volby dalšího vzdělávání. Výrazným kladem je široký záběr dalšího vzdělávání učitelů. Toto vzdělávání probíhá nejen jako externí (učitelé docházejí na akce pořádané jinými subjekty), ale i jako interní (pravidelné vzdělávání učitelů v rámci školy, které organizují sami učitelé školy pro ostatní kolegy). Pro letošní rok jsou plánována v rámci interního vzdělávání některá základní témata - práce s žáky s vývojovými poruchami učení a hodnocení žáků a klasifikace. Vyučující se průběžně zúčastňují školení k nápravě specifických vývojových poruch. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků zpracoval ředitel školy v intencích pokynu ministra školství čj. 11 336/2001-25. Komplexně pojatý plán preferuje myšlenku celoživotního vzdělávání. Velká pozornost je věnována zejména tématům, která škola může úspěšně využít (edukace žáků s poruchami, práce s problémovými žáky apod.).

Pomoc začínajícím a nekvalifikovaným učitelům je zajištěna prostřednictvím systému uvádějících učitelů. Ve škole funguje, alespoň u části učitelů (a to bez ohledu na věk a délku praxe), systém vzájemných hospitací.

Písemná kritéria pro stimulaci a motivaci pracovníků prostřednictvím nadtarifních složek platu ředitel stanovil a odpovídajícím způsobem ve škole zveřejnil. Prioritu má zejména zavádění inovativních metod a forem práce, jedním z kritérií je i podpora projektového vyučování. Kritéria jsou stanovena v širokém spektru a mají konkrétní charakter. Zápisy z pedagogických rad dokladují snahu o předávání zobecněných závěrů z hospitační činnosti. Výše osobního ohodnocení je dostatečně diferencována. Kritéria jsou jednou až dvakrát v průběhu školního roku upřesňována, výše osobních příplatků je měněna operativně podle aktuální situace a pravidelně je přehodnocována dvakrát ročně.

Ředitel i obě zástupkyně vykonali s každým členem inspekčního týmu několik hospitací. Z rozborů společně provedených hospitací vyplynulo, že umějí metodicky zhodnotit sledovanou hodinu, umějí pojmenovat nedostatky i vyzdvihnout klady hodiny.

Celkově vykazují rozsah, systém a efektivnost vedení a motivování pracovníků převahu pozitivních zjištění. Jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Kontrolní mechanismy

Ředitelem školy vypracovaný systém vnitřní kontroly mapuje prakticky všechny složky výchovně vzdělávacího procesu. Zahrnuje mj. vedení povinné dokumentace, dodržování učebních plánů a osnov, hospitační činnost, práci metodických orgánů, srovnávací testy či kontrolu žákovských písemností. Průběžně je upřesňován a potvrzován. V jeho naplňování, funkčnosti a efektivnosti byly registrovány jenom drobné nedostatky. Kontroly třídních knih se dějí jednou za čtyři týdny, třídních výkazů a katalogových listů třikrát ročně. U předložené dokumentace inspekce zjistila pouze formální nepřesnosti v jejím vedení (záměny při označování třídy a ročníku, nesprávně používaná zkratka u zájmových útvarů apod.). Ve školním roce 2000/2001 byly uskutečněny 233 hospitace (prioritou jsou český jazyk, matematika a cizí jazyky), od září 2001 k termínu inspekce 64 hospitačních návštěv (zaměření na přírodovědné a společenskovední předměty). Přehledný plán hospitací je rozpracován na jednotlivá čtvrtletí pro ředitele i obě jeho zástupkyně a je v něm počítáno s celkem šesti návštěvami u každého pedagogického pracovníka. Uvedené údaje dokladují jeho naplňování. Hospitační záznamy mají vypovídající hodnotu a jsou podkladem k následným rozborům hodin. Obsahují i datum projednání, jméno hospitovaného a jeho podpis. Výsledky kontrolní a hospitační činnosti jsou pravidelně zařazovány jako bod programu pedagogických rad, čímž je zajištěna fungující zpětná vazba v podobě analýzy i následného odstranění registrovaných nedostatků. Metodické orgány pracují neformálně, ředitel školy absoluuje pravidelné schůzky s předsedy jednotlivých předmětových komisí. Kromě zmiňovaných činností provádí vedení školy kontrolu kvality vzdělávání formou zadávání vlastních testů (vždy jeden zvolený předmět pro celý ročník) či testů Kalibro a Scio. Testy jsou vyhodnocovány a porovnávány. Až na výjimku (anglický jazyk) dosahují žáci školy velmi dobré výsledky.

Oblast kontrolních mechanismů vykazuje výraznou převahu pozitiv.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Koncepční záměry jsou orientovány především na kvalitní vzdělávání a výchovu žáků při respektování dětí se specifickými vývojovými poruchami učení. Prioritami ve vzdělávání je zejména šest oblastí - zadávání úloh z praktického života, osvojení si počítačů v praxi, utváření komunikativních schopností a jazykových dovedností, týmová práce a vedení žáků k sebehodnocení. Zaměřují se rovněž na vytvoření stabilního a permanentně se vzdělávajícího pedagogického sboru, usilují o zlepšování podmínek výuky a o spolupráci s veřejností. Mnohé se daří - zejména projektové vyučování a osvojování si počítačů v praxi (jak žáky, tak i učiteli). Z koncepčních záměrů vycházejí kvalitně zpracované krátkodobé a operativní plány. Úroveň plánování je velmi dobrá.

Realizace těchto záměrů, jež se promítá do oblasti organizování, je v podmínkách velké školy dlouhodobým a složitým procesem. Ty se daří naplňovat. Na velmi dobré úrovni je především nadstandardní nabídka v oblasti využití volného času žáků, daná činností školního klubu a školní družiny, ale i množství aktivit, jež škola organizuje. Výsledkem je pestrý a bohatý vnitřní život školy. Organizování má velmi dobrou úroveň.

Velmi dobré je i vedení a motivování velkého kolektivu pracovníků. Především se podařilo nastolit tvůrčí a přátelskou atmosféru v mezilidských vztazích. Rovněž oblast kontrolních mechanismů byla hodnocena velmi dobře, a to i přes složitost kontroly velkého zařízení.

Celkově jsou podmínky vzdělávání velmi dobré.

HODNOCENÍ EFEKTIVNOSTI VYUŽÍVÁNÍ PROSTŘEDKŮ PŘIDĚLENÝCH ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU VZHLEDEM K ÚČELU JEJICH POSKYTNUTÍ A VZHLEDEM K UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Hodnocení efektivity čerpání NIV

V roce 2000 škola hospodařila s prostředky přidělenými ze státního rozpočtu, s prostředky získanými od svého zřizovatele, s prostředky fondů odměn a rezervního a s příjmy od žáků za zájmové kroužky. V kontrolovaném období byly dodrženy závazné ukazatele rozpočtu i závazné ukazatele mzdové regulace, jež byly dány počtem žáků a zaměstnanců.

Dodržení závazných ukazatelů rozpočtu za rok 2000

Položka	rozpočet v Kč	čerpání v Kč	rozdíl v Kč
Platy	8,107.000,-	8,105.579,-	úspora 1. 421,-
OPPP	70.000,-	70.000,-	---

Organizace vyčerpala přidělené státní prostředky na 100% a k dalšímu dofinancování použila prostředky od svého zřizovatele, mimorozpočtové zdroje, kterými jsou příjmy od žáků za zájmové kroužky a fondy odměn a rezervní.

Limit počtu zaměstnanců nebyl překročen, dle rozpisu rozpočtu byl stanoven na 59,76 pracovníků, průměrný evidenční přepočtený stav k 31. 12. 2000 činil 54,92 pracovníků.

Škola hospodařila se státními prostředky, které tvořily 73 % z celkových neinvestičních výdajů.

Podle výkazu zisku a ztrát organizace vytvořila kladný hospodářský výsledek v hlavní činnosti 71,08 tis. Kč a v hospodářské činnosti zisku 115,61 tis. Kč, což svědčí o šetrném a uvážlivém hospodaření se svěřenými prostředky. Celkový zisk byl přidělen se souhlasem zřizovatele finančním fondům.

Hodnocení efektivity čerpání mzdových prostředků

Počet žáků uvedených v zahajovacím statistickém výkazu ke dni 30.9.2000 souhlasil s počtem žáků zapsaných v třídních knihách.

Osobní složky obsahují ze základních dokumentů zejména: pracovní smlouvy, ověřené fotokopie dokladů o dosaženém vzdělání, čestná prohlášení o předchozí praxi, platové výměry. U technicko-hospodářských a provozních zaměstnanců jsou založeny pracovní náplně. Na pracovních smlouvách a platových výměrech není uveden předpis, podle kterého jsou zaměstnanci odměňováni. Na dohodách o pracovní činnosti je nepřesná citace předpisu, dle kterého jsou dohody uzavřeny. Příplatek za třídnictví je na platovém výměru uváděn jako hodnotný příplatek. Při každé změně některé složky platu, např. osobního příplatku, není vystaven nový platový výměr (včetně zdůvodnění). Zejména u technicko-hospodářských a u provozních zaměstnanců nejsou provedeny dodatky k pracovním smlouvám ve smyslu novely zákoníku práce platné od 1. ledna 2001, ale jsou uzavřeny nové pracovní smlouvy (uzavřené pracovní poměry se časově překrývají). Časové překrytí uzavřených pracovních poměrů bylo zjištěno i u některých pedagogů. V osobních spisech často chybí zápočtové listy (zejména od školského úřadu), osobní dotazníky, výpis z rejstříku trestů. Škola tento doklad vyžaduje až od účinnosti poslední novely pracovního řádu. Vstupní lékařské prohlídky jsou doloženy u některých zaměstnanců, kteří nastoupili po vzniku právní subjektivity. Uzavřené dohody jsou založeny v osobních spisech. Na některých dohodách o pracovní činnosti chybí sjednaný rozsah pracovní doby.

Zařazení zaměstnanců do platových tříd v roce 2000 bylo bez závad. Při zařazení zaměstnanců do platových stupňů byla zjištěna porušení a neoprávněné vyplacení mezd. Praxe je započtena

na základě čestného prohlášení. Některá data v čestném prohlášení o předchozí praxi jsou nepřesná, prepisovaná a některá čestná prohlášení jsou napsána obyčejnou tužkou. Na prohlášení není uvedeno, jak byla praxe započtena. U některých zaměstnanců je doložen výsledek zápočtu praxe výpočetní technikou, u některých zaměstnanců je proveden přepočít v roce 2001. Započtenou praxi nelze řádně ověřit, neboť chybí zápočtové listy a osobní dotazníky pro ověření mateřské dovolené. Z dostupných dokladů byla v některých případech zjištěna nesprávně započtená odborná a neodborná předchozí praxe, v nesprávném rozsahu byla započtena mateřská dovolená a nebyl proveden odpočet za nesplněné vzdělání. Se zaměstnancem, který nespĺňuje předepsané vzdělání, byl uzavřen pracovní poměr na dobu neurčitou, bez stanovení podmínky o doplnění vzdělání.

Čerpání nenárokových složek platu, tj. osobních příplatků a odměn, bylo rozděleno v poměru 81,14 % : 18,86 %.

Organizace předložila vnitřní platový předpis ze dne 1. září 1999 a 1. září 2000. Přílohou tohoto předpisu jsou kritéria pro osobní příplatky a odměny. Osobní příplatky jsou rozepsány na seznamech včetně určení, za co jsou přiznány. U měsíčních změn osobních příplatků a některých vyplacených odměn chybí písemné zdůvodnění. V bodu 4. vnitřního platového předpisu není odměna při životním jubileu 50 let věku stanovena pevnou částkou, ale rozpětím. Výše příplatků za vedení je vyplácena v souladu s nařízením vlády.

Evidence přesčasové práce za kalendářní rok není vedena, namátkovou kontrolou byl zjištěn maximální počet odučených přesčasových hodin - u pedagogů 132, u provozního zaměstnance 149 hodin. Organizační struktura odpovídá příplatkům za vedení, chybí datum vypracování.

Nárok na výplatu dalšího platu je sledován výpočetní technikou a účetní školy. Příplatek za dělenou směnu byl vyplácen jednomu zaměstnanci. Dle měsíčních podkladů pro výplatu mezd měl tento zaměstnanec evidenci odpracované doby neúplnou a třem zaměstnancům nebyl tento příplatek vyplácen.

Knihy příchodů a odchodů nejsou vedeny. Zástupkyně ředitele školy vede evidenci docházky. Přestávky na jídlo a oddech jsou od 1. ledna 2001 stanoveny písemně.

V souladu s platnou právní normou organizace sestavila rozpočet FKSP a stanovila zásady pro jeho používání. Prostředky fondu nebyly uloženy na zvláštním účtu, ale pouze analyticky odděleny od provozních prostředků běžného účtu. Kontrolou předložených dokladů bylo zjištěno, že čerpání prostředků na bezúročné půjčky nebylo proúčtováno na účtech pohledávek za zaměstnanci. Organizace nesprávně použila prostředky FKSP v oblasti darů, kde poskytla všem zaměstnancům poukázky na výběr zboží. Neoprávněným použitím peněžních prostředků byla porušena rozpočtová kázeň.

Hodnocení efektivity čerpání ONIV

Ve sledovaném období čerpala škola přidělené prostředky ze státního rozpočtu zejména na učebnice a učební prostředky / cca 360,- Kč na žáka, 86% z ONIV/, cestovné, ochranné pomůcky, plaveckou výuku a na další vzdělávání pedagogických pracovníků. Všechny takto vynaložené prostředky byly k 31. 12. 2000 řádně vedeny v účetnictví a byly efektivně využity. Nebyly však dodrženy dále uvedené formální náležitosti, které ukládají dané právní předpisy. Škola nemá uložené prostředky FKSP na samostatném účtu. Zaměstnancům byly poskytnuty peněžní poukázky na nákup zboží, což je v rozporu s platnou právní normou. Organizace neúčtuje o bezúročných půjčkách zaměstnanců na účtu 335 - pohledávky za zaměstnanci. Dotace se státního rozpočtu byla chybně záúčtována na účtu 348 - nároky na dotace a ostatní zúčtování s rozpočtem místní samosprávy. Kontrolou všech cestovních příkazů bylo zjištěno, že v několika případech bylo chybně vyplaceno stravné.

Namátková kontrola pokladních dokladů nezjistila žádné závady. Inventarizace pokladny byla provedena čtyřikrát ročně. Účetní doklady obsahovaly všechny náležitosti, účetnictví bylo vedeno v souladu s účtovou osnovou platnou pro RO, PO a obce. Inventarizace majetku a závazků k 31. 12. 2000 proběhla ve smyslu příslušné právní normy. V použití prostředků ze státního rozpočtu na lyžařské výcvikové kurzy nebyly zjištěny závady. Základní školní potřeby byly poskytnuty žákům prvních ročníků v souladu s právní normou.

Hodnocení efektivity čerpání účelových prostředků

V roce 2000 nebyly škole přiděleny účelové prostředky.

Hodnocení efektivity čerpání investičních prostředků

Ze státního rozpočtu nebyly organizaci přiděleny žádné investiční prostředky, vlastní investiční zdroje z fondu reprodukce investičního majetku rovněž nebyly použity.

Hodnocení výroční zprávy o hospodaření školy

Výroční zpráva byla zpracována ve všech bodech v souladu s požadavky zákona o státní správě a samosprávě ve školství.

Hodnocení efektivity využívání prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem k učebním dokumentům

Finanční prostředky přidělené škole ze státního rozpočtu byly vzhledem k učebním dokumentům účelně využity. Nebyly ale splněny některé formální náležitosti, které ukládají platné právní předpisy, zejména v oblasti mzdové agendy a účetnictví, kdy zpracované informace nepodávají přesný a úplný popis uskutečněných případů. Nehospodárně byly použity prostředky z FKSP. Neoprávněně vyplacené mzdové prostředky nepřispívají k efektivnímu využití finančních prostředků.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Výchovné poradenství

Služby výchovného poradenství zajišťují již třetí rok dvě učitelky (jedna s odbornou a pedagogickou způsobilostí a kurzem pro nápravy specifických vývojových poruch učení pro 1. stupeň, druhá s odbornou a pedagogickou způsobilostí pro 2. stupeň). Nesplňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti pro výkon funkce výchovného poradce - dosud nezačaly kvalifikační studium výchovného poradenství. V předepsaném rozsahu jim byla upravena míra vyučovací povinnosti. Pro styk s veřejností mají stanoveny pravidelné úřední hodiny. Přestože vlastní kancelář nemají, zajistí při jednáních se zákonnými zástupci žáků intimitu prostředí. Nástěnka ve veřejně přístupných prostorách školy je věnována zejména informacím k volbě další vzdělávací cesty. Nabídka služeb výchovného poradenství je málo prezentována veřejnosti, chybí např. v informačním zpravodaji školy, v žákovských knížkách, ve výroční zprávě o činnosti.

Ředitel školy stanovil oběma stejnou pracovní náplň. Každá zajišťuje poradenské služby na jiném stupni školy. Plán práce nemají zpracován. Práce se řídí ročním harmonogramem pravidelně se opakujících činností a je směřována do všech oblastí, určených vyhláškou MŠ ČSR č. 130/1980 Sb., o výchovném poradenství. Je aktualizována vzhledem k současným úkolům výchovného poradenství a přesahuje tak stanovený rozsah. Obě se podílejí na vyhledávání žáků, jejichž psychický či sociální vývoj nebo požadavky na vzdělávací postupy vyžadují zvláštní pozornost. Zajišťují i vyšetření v odborných pracovištích spolupracují s ostatními orgány a institucemi, které se podílejí na výchově žáků (pedagogicko-psychologické poradny, speciálně-pedagogická centra atd.), pomáhají řešit problémy mezi školou a rodinou, poskytují individuální i skupinovou poradenskou službu. Na 2. stupni je patrný mírný odklon od práce s problémovými žáky a převaha činností, které se vážou na profesionální orientaci žáků.

Odborné informace získávají zejména účastí na různých metodických akcích. Dělí se o ně s ostatními pedagogickými pracovníky v rámci interního vzdělávání (např. v loňském školním roce uspořádala škola semináře o práci se žáky se specifickými poruchami učení a chování). Výchovná poradkyně pro 2. stupeň spolupracuje s protidrogovou koordinátorkou, poradkyně pro 1. stupeň metodicky a organizačně zajišťuje podmínky pro vzdělávání žáků se specifickými poruchami učení. Sama se aktivně podílí na reedukaci těchto poruch.

Obě dvě soustřeďují a zabezpečene ukládají v kopiích odborné zprávy a informace o žácích v poradenské péči. Jiná fakultativní „poradenská“ dokumentace není vedena. Závažný obsah jednání se zákonnými zástupci žáků si stručně zaznamenávají.

Při rozhovorech s nimi bylo patrné, že velmi dobře znají problémy evidovaných žáků. Jen částečně jsou schopné rodičům a svým spolupracovníkům poradit při řešení výchovných či výukových problémů. Ochotně jim však pomoc zprostředkují na odborných pracovištích.

Úroveň služeb výchovného poradenství je průměrná.

Školní družina a školní klub

Tři oddělení školní družiny navštěvuje 75 dětí 1. - 4. ročníku. Ranní provoz začíná v 6. 40, odpolední končí v 16.00 hod. Všechny tři vychovatelky splňují požadované kvalifikační předpoklady. Prostorové a materiální podmínky pro činnost jsou velmi dobré - každé oddělení má svou moderně zařízenou klubovnu s dostatkem hraček a pomůcek, k dispozici jsou i další prostory školy (např. tělocvična). Těžiště práce spočívá v estetické a sportovní činnosti.

Školní klub je určen žákům 1. - 9. ročníku. V současné době jej navštěvuje 118 žáků, denně průměrně kolem 80 dětí. Činnost školního klubu se odehrává v odpoledních hodinách, k dispozici je kromě klubových místností (včetně žákovské knihovny) i tělocvična především a dvě pracovny - počítačová a hudebně-estetická. Jako vedoucí působí ve školním klubu především pedagogičtí pracovníci školy. Významné místo v jeho činnosti zaujímá sport - v současnosti je velmi populární florbal, zajímavá je i spolupráce s místním EKO gymnáziem. Ředitel školy řídí činnost obou zařízení v intencích vyhlášky MŠMT ČR č. 87/1992 Sb., o školních družinách a školních klubech.

Ve výchovně vzdělávací činnosti obou zařízení výrazně převažují pozitiva. Pestrá nabídka klubové činnosti má pozitivní ohlas i u rodičů, jak vyplývá z většiny dotazníků.

Součástí zprávy jsou i dotazníky rodičům, zadané ve třech třídách.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Zřizovací listina školy vydaná Městem Poděbrady (usnesení č. 52/01 ze dne 27. června 2001)
- Rozhodnutí Školského úřadu Nymburk čj. 22/2000 ze dne 28. 8. 2000 o změně zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení s účinností od 1. 9. 2000
- Výroční zpráva o činnosti a hospodaření školy ve školním roce 2000/2001
- Inspekční zpráva ČŠI čj. K-03-05/9596-131K ze 14. března 1996 a inspekční zpráva ČŠI čj. 036 118/98-2453 ze dne 7. října 1998
- podkladová inspekční dokumentace vypracovaná ředitelem školy dle metodiky ČŠI
- učební plány a osnovy vzdělávacího programu Základní škola, čj. 16 847/96-2
- Řád školy
- Organizační řád
- Vzdělávací koncepce pro období od 1. ledna 1999 do 31. prosince 2002 (září a říjen 1998)
- Plán práce školní činnosti 2000/2001 (15. září 2000)
- Plán práce školní činnosti 2001/2002 (15. září 2001)
- soubor podkladových materiálů k vytvoření plánu práce pro rok 2001/2002
- plány pro začlenění některých dílčích výchovných programů do učiva jednotlivých předmětů (Výchova ke zdraví - září 2001, Výchova k volbě povolání - říjen 2001, Multikulturní výchova - březen 2001, Ochrana člověka za mimořádných situací - září 2001)
- ukázky měsíčních plánů práce a týdenních plánů práce (vzorek ze školních roků 2000/2001 a 2001/2002)
- třídní výkazy a katalogové listy všech ročníků
- třídní knihy všech ročníků (školní roky 2000/2001 a 2001/2002)
- Plán činnosti školní družiny na školní rok 2001/2002
- Plán činnosti školního klubu na školní rok 2001/2002
- časově-tematické plány vyučujících hospitovaných předmětů
- plány předmětových komisí
- Pracovní náplň výchovného poradce (1. září 1999)
- Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků na školní rok 2000/2002
- zápisy z pedagogických rad za školní rok 2000/2001 a 2001/2002
- hospitační záznamy členů inspekčního týmu
- dotazníky pro rodiče, zadané v průběhu inspekce
- soubor výstupů z projektů - český jazyk, dějepis, informatika, fyzika a chemie (ze školních roků 1999/2000 a 2000/2001)
- seznam žáků se specifickými vývojovými poruchami učení a chování
- doklady o vzdělání pedagogických pracovníků školy
- Kritéria pro přidělení osobního příplatku, odměn (čj. 524/01)
- Rozpis rozpočtu na rok 2000 k 1. říjnu 2000 (Školský úřad Nymburk, 6. listopad 2000)

- Rozvaha k 31. 12. 2000
- Výkaz zisku a ztrát k 31. 12. 2000
- Vnitroorganizační směrnice platná pro rok 2000
- Hlavní kniha k 31. 12. 2000
- Deník k 31. 12. 2000
- Pokladní kniha za rok 2000
- Deník došlých faktur za rok 2000
- účetní doklady za rok 2000
- Čtvrtletní výkaz P1-04 za 1. - 4. čtvrtletí 2000
- bankovní výpisy 2000
- Rozpočet FKSP pro rok 2000
- Zásady čerpání FKSP 2000
- Smlouvy o bezúročných půjčkách zaměstnancům
- dokladová inventarizace k 31. 12. 2000
- Přehled čerpání učebních pomůcek 2000
- Harmonogram prací pro roční uzávěrku 2000
- Vyúčtování lyžařských kurzů 2000
- Směrnice k hospodářské činnosti
- Zahajovací výkazy školního roku 2000/2001
- Vnitřní platový předpis ze dne 1. 9.1999 a 1. 9. 2000
- Mzdová inventura za rok 2000
- Rozúčtování mezd za rok 2000
- Mzdová a personální dokumentace zaměstnanců
- Mzdové listy za rok 2000
- Měsíční podklady pro výplaty mezd za rok 2000
- Organizační struktura organizace

ZÁVĚR

Kvalita vzdělávání byla posuzována na základě 88 hospitovaných hodin. Z nich 5 bylo vynikajících, 50 velmi dobrých, 31 průměrných; jen 2 hodiny byly ohodnoceny jako pouze vyhovující. Průběh a výsledky vzdělávání ukázaly většinou velmi dobrou práci pedagogických pracovníků; výrazné rozdíly v kvalitě výuky mezi jednotlivými učiteli, předměty či bloky nebyly zaznamenány. Pouze tělesná výchova, poznamenaná výukou dlouhodobě vedenou učiteli bez odborné způsobilosti, je hodnocena jako pouze vyhovující. Nejslabší částí vzdělávacího procesu byla oblast organizace, metod a forem práce - učitelé často používali málo efektivní formy frontálního způsobu výuky. V porovnání s inspekcí v roce 1996, zaměřenou mj. na kvalitu výuky, si vzdělávání udrželo i přes částečnou obměnu pedagogického sboru velmi dobrý standard. Celkově je úroveň vzdělávání hodnocena jako velmi dobrá.

Vysoký počet žáků ve škole (707 evidovaných v březnu 1996, 740 v prosinci 2001) je stabilní. I přes tento setrvávající stav se podmínky výchovy a vzdělávání v porovnání s poslední inspekcí v roce 1996 zlepšily - osm odborných pracoven (další - již druhá pracovní informatiky - bude otevřena v lednu 2002) však nestačí vzhledem k počtu žáků a tříd. Došlo rovněž k dalšímu zlepšení prostředí učeben a jejich vybavení (s výjimkou tělocvičen), výzdoba školy má vysokou estetickou úroveň. Byla rozšířena nabídka volitelných předmětů, činnost školního klubu umožňuje žákům smysluplně využít volný čas. Pedagogický sbor se oproti roku 1996 částečně obměnil a omladil (mj. přišli tři mladí učitelé), zlepšila se odborná a pedagogická způsobilost vyučujících, další vzdělávání pedagogických pracovníků je na kvalitativně i kvantitativně vyšší úrovni. Řízení školy po stránce výchovné a vzdělávací si udržuje velmi dobrou úroveň, což konstatovala i inspekce v roce 1998, jež hodnotila tuto oblast jako vynikající a velmi dobrou.

Podmínky vzdělávání jsou velmi dobré.

V ekonomické oblasti bylo shledáno několikero porušení platné legislativy (viz protokol). Výchovně-vzdělávací oblast je řízena podstatně efektivněji a účinněji než ekonomická.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. František Kvasnička
Členové týmu	Mgr. Zdeňka Fadrná
	PaedDr. Irena Wenkeová
	Mgr. Jaroslav Černý
	Ing. Jaroslav Kindl
	Mgr. Pavel Skokan
Další zaměstnanci ČŠI	Eva Nádvořníková	
	Dana Nulíčková	

V Mladé Boleslavi dne 3. ledna 2002

Přílohy

Vyhodnocené dotazníky, zadané žákům IV. C, VI. A a VIII. D.

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 11. 1. 2002

Razítko

Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Mgr. Vlastimil Špinka

.....
podpis

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacímho protokolu ČŠI
Krajský úřad Středočeského kraje	2002-01-28	034 14/02-2161
Město Poděbrady	2002-01-28	034 15/02-2161
Rada školy	Není zřízena.	

Přípomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Přípomínky nebyly podány.

Příloha inspekční zprávy - vyhodnocení dotazníku pro rodiče

(ze 100 rozdaných dotazníků bylo odevzdáno 59 vyplněných)

Stupeň hodnocení:

1 - zcela spokojen/a	4 - spíše nespokojen/a
2 - spíše spokojen/a	5 - nespokojen/a
3 - ani spokojen/a, ani nespokojen/a	6 - nemohu posoudit

Otázka č. 1 - nabídka volitelných předmětů - byla vyhodnocována jen v 8. ročníku, tj. u 22 žáků (volitelné předměty se totiž vyučují pouze v 7. - 9. ročníku), ve 4. a 6. ročníku byly všechny odpovědi zařazeny v hodnocení do bodu 6, tj. nemohu posoudit.

Otázka/četnost stupněm hodnocení	1	2	3	4	5	6
nabídka volitelných předmětů	7	11	2	1	0	38
nabídka nepovinných předmětů	14	15	5	3	1	21
nabídka zájmových kroužků	21	20	7	2	1	8
prostorová vybavenost školy	25	23	8	0	2	1
vybavenost učebnicemi a učebními texty	20	27	6	4	1	1
vybavenost učebními pomůckami	9	30	15	2	0	3
prostor pro rozvoj dítěte	21	21	13	1	1	2
informovanost o školních výsledcích dítěte	30	21	3	2	3	0

Ve volné části dotazníku rodiče nejčastěji vyjadřovali spokojenost v těchto oblastech:

- výzdoba interiéru školy 17
- pestrá zájmová činnost ve škole, účast na soutěžích 13
- vybavení počítači, přístup k internetu 7
- dobrý vztah učitel - žák (respektování osobnosti, vstřícný přístup) 5
- přístup ředitele a vedení školy k dětem 3
- čistota a vybavení toalet 3

Další jednotlivé pochvaly se týkaly např. doučování a pomoci zaostávajícím dětem, spolupráce s učitelkami aj.

Připomínky a nespokojenost vyjadřovali rodiče v různých oblastech, míra četnosti však byla v rozmezí jednoho až tří hlasů. Nejčastěji byl kritizován stav výuky cizích jazyků (tříkrát), dvakrát byla kritizována organizace třídních schůzek (dlouhé čekání na informace) a zrušení tříd tzv. Jenského plánu. Ostatní připomínky a náměty zazněly jen jednou - např. úroveň žákovských písemností, školní prodejna, přístup učitelů k dětem, malá nabídka pro využití volného času chlapců, nízká kvalita učebnic.

V mnoha případech neměli rodiče žádné připomínky („nemám, jsem spokojen“).